

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ ēkaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ēkaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

madhuvanaṃ gatvā tatratyānāṃ madhūnāṃ phalānāṃ ca
vānarairiyathēṣṭamupabhōgō vanarakṣakasya bhuvi
vikarṣaṇaṃ ca

tatō jāmbavatō vākya -
magrḥṇanta vanaukasah |
aṅgadapramukhā vīrā
hanūmāṃśca mahākapiḥ ॥ 5.61.1 ॥

prītimantastataḥ sarvē
vāyuputrapuraḥ sarāḥ |
mahēndrāgrāt samutpatya
pupluvuḥ plavagarṣabhāḥ ॥ 5.61.2 ॥

mērumandarasaṅkāśā
mattā iva mahāgajāḥ |
chādayanta ivākāśaṃ
mahākāyā mahābalāḥ ॥ 5.61.3 ॥

sabhājyamānaṃ bhūtaista -
mātmavantaṃ mahābalaṃ |
hanūmantaṃ mahāvēgaṃ
vahanta iva dṛṣṭibhiḥ ॥ 5.61.4 ॥

rāghavē cārthanirvṛttiṃ
 kartuṃ ca paramaṃ yaśaḥ |
 samādhāya samṛddhārthāḥ
 karmasiddhibhirunnatāḥ || 5.61.5 ||

priyākhyānōnmukhāḥ sarvē
 sarvē yuddhābhinandinaḥ |
 sarvē rāmapratīkārē
 niścītārthā manasvinaḥ || 5.61.6 ||

plavamānāḥ khamāplutya
 tatastē kānanaukasaḥ |
 nandanōpamamāsēdu -
 rvanam drumaśatāyutam || 5.61.7 ||

yat tanmadhuvanaṃ nāma
 sugrīvasyābhirakṣitam |
 adhr̥ṣyaṃ sarvabhūtānāṃ
 sarvabhūtamanōharam || 5.61.8 ||

yad rakṣati mahāvīraḥ
 sadā dadhimukhaḥ kapiḥ |
 mātulaḥ kapimukhyasya
 sugrīvasya mahātmanaḥ || 5.61.9 ||

tē tad vanamupāgamyā
 babhūvuḥ paramōtkatāḥ |
 vānarā vānarēndrasya
 manaḥ kāntaṃ mahāvanam || 5.61.10 ||

tatastē vānarā hr̥ṣṭā
 dr̥ṣṭvā madhuvanaṃ mahat |
 kumāramabhyayācanta
 madhūni madhupiṅgalāḥ || 5.61.11 ||

tataḥ kumārastān vṛddhā -
 ṅjāmbavatpramukhān kapīn |
 anumānya dadau tēṣāṃ
 nisargaṃ madhubhakṣaṇē || 5.61.12 ||

tē nisr̥ṣṭāḥ kumārēṇa
 dhīmatā vālisūnunā |
 harayaḥ samapadyanta
 drumān madhukarākulān || 5.61.13 ||

bhakṣayantaḥ sugandhīni
 mūlāni ca phalāni ca |
 jagmuḥ praharṣaṃ tē sarvē
 babhūvuśca madōtkatāḥ || 5.61.14 ||

tataścānumatāḥ sarvē
 susaṃhr̥ṣṭā vanaukasaḥ |
 muditāśca tatastē ca
 pranṛtyanti tatastataḥ || 5.61.15 ||

gāyanti kēcit prahasanti kēci -
 nnṛtyanti kēcit praṇamanti kēcit |
 patanti kēcit pracaranti kēcit
 plavanti kēcit pralapanti kēcit || 5.61.16 ||

parasparam kēcidupāśrayanti
parasparam kēcidatibruvanti |
drumād drumam kēcidabhidravanti
kṣitau nagāgrānnipatanti kēcit || 5.61.17 ||

mahītalāt kēcidudīrṇavēgā
mahādrumāgrānyabhisampatanti |
gāyantamanyah prahasannupaiti
hasantamanyah prarudannupaiti || 5.61.18 ||

tudantamanyah praṇadannupaiti
samākulaṁ tat kapisainyamāsīt |
na cātra kaścinna babhūva mattō
na cātra kaścinna babhūva drptaḥ || 5.61.19 ||

tatō vanaṁ tat paribhakṣyamāṇam
drumāṁśca vidhvaṁsitapatrapuṣpān |
samīkṣya kōpād dadhivaktranāmā
nivārayāmāsa kapiḥ kapīmstān || 5.61.20 ||

sa taiḥ pravṛddhaiḥ paribhartsyamānō
vanasya gōptā harivṛddhavīraḥ |
cakāra bhūyō matimugratējā
vanasya rakṣāṁ prati vānarēbhyaḥ || 5.61.21 ||

uvāca kāmścīt paruṣāṇyabhīta -
masaktamanyāṁśca talairjaghāna |
samētya kaiścīt kalahaṁ cakāra
tathaiva sāmṇōpajagāma kāmścīt || 5.61.22 ||

sa tairmadādaprativāryavēgai -
rbalācca tēna prativāryamāṇaiḥ |
pradharṣaṇē tyaktabhayaiḥ samētya
prakṛṣyatē cāpyanavēkṣya dōṣam || 5.61.23 ||

nakhaistudentō daśanairdaśanta -
stalaiśca pādaiśca samāpayantaḥ |
madāt kapim tē kapayaḥ samantā -
nmahāvanaṃ nirviṣayaṃ ca cakruḥ || 5.61.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
sundarakāṇḍē ēkaṣaṣṭitamahaḥ sargaḥ ||